

Monostori László: Szeged könyvkereskedése és könyvterjesztése, 1835–1998. Szeged, 1999. Bába és Társai Kft., 418 l.

Pár éve gyakran megfordultam Szegeden, egy könyvtárszakos ismerősömnél. A legfontosabb – kihagyhatatlan – program természetesen az volt, hogy végigjártuk az ottani antikváriumokat. Ezek után nem csoda, hogy a szakdolgozataként is az egyik könyves cég, a Szukitsok történetét választotta az illető. Mesélte, hogy találkozott valakivel, aki már évek óta adatokat gyűjt a készülő könyvéhez, amelyben a szegedi könyvkereskedések történetét dolgozná fel. Magától értetődően mindkettőjük szívesen fogadta a másik fél addigi kutatási eredményeit.

1999-ben elkészült a szakdolgozat, és megjelent a könyv is, természetesen egy szegedi kiadónál. Monostori László, a kötet szerzője majd' 40 évig dolgozott könyvesboltban – s amikor 1996-ban munkanélküli lett (ez is egy adalék a könyvesszakma jelenéhez), akkor kezdett hozzá a levéltári kutatásokhoz.

A kötet az 1835-ös évvel kezdődik: ekkor kapott – szinte egyidőben – két vállalkozó is engedélyt könyvesbolt nyitására a városban. És a befejezés, a „ma”: 1998-ban már 60 helyen vásárolhattak könyvet a szegediek. A mű belső felosztása szinte magától adódik: egyrészt a magánkönyvkereskedőkről olvashatunk, amelyeket az indulásuk időrendjében tárgyalja a szerző, a másik nagy fejezetben pedig az állami könyvesboltokról – itt sajnos nem sikerült felfedezni a sorba rendezés elvét... Külön fejezet szól a könyvnapokról – elsősorban újságcikkek alapján. (Egy személyes megjegyzés: legutóbb a budapesti Mentor könyvesboltról írt könyvecskéről jelent meg recenzión itt. Monostori művéből most kiderült, hogy a Mentornak Szegeden is volt egy fiókrészlege 1928-tól 1939-ig.)

A könyv elsősorban forrásgyűjtemény: a szerző szövegét többszörösen felülmúló mennyiségben láthatunk itt családfákat, működési engedélyeket, kérelmeket, prospektusokat meghívókat és egyéb iratokat – és természetesen

rengeteg fotót a boltokról, a tulajdonosokról stb. Külön életrajzi fejezet tárgyalja a főszövegben csak megemlített boltvezetők, helyetteseik, hálózati ellenőrök (!) és a szakmával kapcsolatba került egyéb személyek adatait. A kötetet egy névjegyzék zárja – viszont nincs cégmegtató, pedig nagyon kellene, mert nemcsak, hogy több helyen is előfordulhat egy név, de a főrészben sem abc-rendben következnek a cégek, mint említettem... Esetleg elkeltnél volna egy-két térkép-vázlat is, amelyen bejelölve láthatnánk a boltok elhelyezkedését a városban. A névjegyzékben mellesleg elég sok a hiba – legalábbis a Szukits-család neveinél: hiányoznak említések, illetve olyan lapra is utalnak, ahol szó sincs a család egyik képviselőjéről sem.

Egyébként a kötet kiállítása, a tipográfia nem valami tetszetős. Nem használják a szokásos jegyzetelési módokat, ami nem is lenne nagy baj, de azért jónéhány szövegrészt lehetett volna kisebb betűtípussal szedni, kiemelni stb. Úgy tűnik mintha egy egyszerű szövegszerkesztővel készítették volna – talán ez a magyarázat a névjegyzék hibáira?

A hibák ellenére ez a könyv mindenképpen fontos és hézagpótló mű: biztosak lehetünk benne, hogy sokat és haszonnal fogják majd forgatni a téma iránt érdeklődők.

BÁLINT GÁBOR

Szlavisztikai bibliográfia Udvari István munkássága alapján II. Szerkesztette és az előszót írta: BAJNOK Lászlóné. Kiadja a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár. Nyiregyháza, 2001. 117 l.

A hazai ruthenisztika egyik központja a nyíregyházi főiskolán 1993-ban létrehozott Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszék, amelynek vezetője Udvari István. 1974 és 1995 közötti munkásságának bibliográfiai áttekintése volt e kiadvány első kötete, ezáltal Udvari professzor 1995–2000 közötti publikációinak, és azok ismertetéseinek bibliográfiai gyűjteménye jelent meg.